

ПРО НАТІКАННЯ СТРУМЕНЯ РІДИНИ ОБМЕЖАНОЇ СТІНКАМИ НА ПЛАСТИНУ КІНЦЕВИХ РОЗМІРІВ

Онищенко А.М.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут», м. Харків*

Розглянемо загальний випадок натікання струменю рідини на пластину кінцевих розмірів. Відповідно з виразом комплексного потенціалу наведеним в монографії Лойцянского Л.Г. «Механіка рідини і газу» після його інтегрування і запису в зворотній формі знайдено рівняння нижньої лінії току ($\psi = 0$).

Виходячі з умови: $1 \leq \alpha \leq l^\varphi$; $\ln \alpha \leq \varphi \leq \infty$; $0 \leq \beta \leq l^\varphi$; $\ln \beta \leq \varphi \leq \infty$, зробивши відповідні перетворення запис комплексного потенціалу в новій формі.

Виділивши дійсну і уявну частини отримаємо вирази для визначення параметрів χ у. Підставивши в ці рівняння значення параметру φ , що відповідає граничній точці В і безкінечно удаленої точки С струменя.

З урахуванням рівності $f_2(\alpha, \beta, L, l) = 0$, отриманої раніше, будемо мати параметричні рівняння нижньої вільної лінії току для випадку $\varphi = \ln \alpha \varphi = \infty$.

Ввівши змінну знайдемо рівняння асимптоти цієї лінії і перевіривши границі випадки можна зробити висновок, що при великих α і β , що відповідає $l > L$; $L > h$ кут нахилу струменя приблизно дорівнює 45°. Таким чином з рівняння асимптоти й рівняння виду $f_1(\alpha, \beta, h, l) = 0$ і $f_2(\alpha, \beta, L, l) = 0$ завжди можна визначити кут нахилу струменя θ , що стікає з пластини кінцевих розмірів.

Параметричне рівняння верхньої лінії току ($\psi = \pi$) отримано при $e^x = -e^\varphi$ підставивши останнє у вираз комплексного потенціалу й зробивши певні перетворення і виділивши дійсну та уявну частини.

При підстановці в ці рівняння значення параметра $\varphi = \ln \beta$; $\varphi = \infty$ отримано координати точок D і C.

Аналогічним чином визначимо рівняння асимптоти верхньої лінії току, яке дає можливість знайти товщину струменя на нескінченності $h_1 = b \cos \theta$, де $b = b_2 - b_1$.

Використавши співвідношення:

$$\pi = Lv_\infty; \frac{v_\infty}{v_0} = \frac{\sqrt{\alpha + \beta}}{\sqrt{\alpha(\beta + 1) + \beta(\alpha - 1)}},$$

де: π – витрата рідини, отримаємо формулу для визначення товщини струменя h_1 , що стікає з пластини.

Отримані результати можуть бути використані, наприклад, для оцінки впливу гідродинамічної сили, яка утворюється струменем робочої рідини в золотниковій парі.